

Република Србија
Републички секретаријат
за јавне политике
Број: 021-01-96/2021-03
8. октобар 2021. године
Влајковићева 10
Београд

**МИНИСТАРСТВО ЗА ЉУДСКА И МАЊИНСКА ПРАВА
И ДРУШТВЕНИ ДИЈАЛОГ**

БЕОГРАД
Булевар Михајла Пупина 2

Предмет: Мишљење на Предлог националне стратегије за родну равноправност за период од 2021. до 2030. године

Поштовани,

У вези са вашим дописом број 021-01-00013/2021-01, којим је Републичком секретаријату за јавне политике (у даљем тексту: РСЈП) достављен на мишљење Предлог националне стратегије за родну равноправност за период од 2021. до 2030. године, са образложењем и пропратним материјалом (у даљем тексту: Предлог стратегије), обавештавамо вас да РСЈП, са становишта своје надлежности, има примедбе на достављени Предлог стратегије.

Сугеришемо да се из наслова избрише реч „национална“, тако да наслов гласи: „Предлог стратегије Републике Србије за родну равноправност за период 2021-2030. године. Указујемо да је чланом 12. Закона о планском систему Републике Србије („Службени гласник РС”, бр. 30/18) прописано да стратегија по просторном обухвату може бити национална и субнационална. Како се Предлог стратегије доноси и примењује на територији целе територије Републике Србије нема потребе да у наслову стоји реч „национална“.

Указујемо да је у глави Предлога стратегије 7. Циљеви стратегије и мере за њихово остваривање изостала процена финансијских средстава неопходних за спровођење сваке појединачне мере, као и идентификација извора из којих ће се обезбедити процењена средства. Напомињемо да је у складу са чланом 55. Уредбе о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и садржају појединачних докумената јавних политика („Службени гласник РС”, бр. 8/2019), у оквиру тачке 8) идентификовање механизма за спровођење мера, неопходно навести процене потребних финансијских средстава и осталих материјалних ресурса неопходних за спровођење мера, као и информације о начину обезбеђења, односно изворима средстава за спровођење мера. У складу са напред наведеним, позивамо предлагача да, током процеса израде Акционог плана за спровођење Стратегије, за сваку меру припреми процену потребних финансијских средстава са изворима обезбеђења.

Предлагач није спровео јавну расправу, иако је на основу члана 36. Закона о планском систему Републике Србије („Службени гласник РС”, бр. 30/18), био у обавези да, пре подношења на разматрање и усвајање документа јавне политике спроведе јавну расправу о том документу и да припреми извештај о спроведеној јавној расправи.

Указујемо да је за праћење остварења циљева дефинисан велики број показатеља. Сугеришемо предлагачу да још једном преиспита број показатеља за посебне циљеве и уколико је могуће да одреди 1-4 кључна показатеља по циљу за праћење њиховог остварења. На тај начин успоставиће се сврсисходан механизма праћења остварења циљева. Даље, указујемо да одређени број показатеља за праћење остварења посебних циљева и мера, као и њихових почетних и циљаних вредности нису одређени на адекватан начин, те сугеришемо следеће:

- За све показатеље на нивоу општег и посебних циљева потребно је, након, назива показатеља, унети нову колону: „јединица мере” и свуда унети одговарајућу једину мере.
- За домене индекса родне равноправности потребно је проверити за коју годину је вредност индекса јер је за различите домене индекса унета различита година: 2018. 2020. и 2021.
- Показатељ „Унапређен степен равноправности жена и мушкараца, дечака и девојчица у свим сферама живота и рада” на 114. страни дефинисан је у форми циља. Потребно је изменити показатељ, тако да гласи: „Индекс родне равноправности”, јединица мере: вредност индекса, почетна вредност: 58. У колони циљана вредност уместо „просечне вредности Индекса родне равноправности на нивоу ЕУ”, потребно је унети процењену вредност индекса родне равноправности који се очекује до краја 2030. године.
- Показатеље исхода „Вредност Индекса родне равноправности у домену рада” и „Вредност индекса родне равноправности у домену новца” на 118. страни изменити тако да гласе: „Индекс родне равноправности у домену рада (партиципација; сегрегација и квалитет рада) и „Индекс родне равноправности у домену новца (финансијски ресурси; економска ситуација). У додатну колону унети: вредност индекса, а у колонама почетна и циљана вредност оставити само вредности индекса без текста.
- Показатељ исхода „Резултат за родни јаз за димензије економско учешће и могућности, укључујући и подиндикаторе унутар димензија” на 118. страни није добро дефинисан и неусаглашен је са почетним и циљаним вредностима. Сугеришемо да се, уместо овог показатеља, одреди нови показатељ „Платни јаз између мушкараца и жена”, у додатну колону јединица мере упише %, унесе почетна вредност за 2018: 9,6%, циљана вредност одреди као процењена вредност платног јаза до краја 2030. године, извор провере: Истраживање о структури зарада, РЗС.
- Показатељи: „Усвојене политике, посебно фискалне политике у области зарада и социјалне заштите, и прогресивно постигнута већа равноправност у области економије“, „Смањење родне сегрегације на нивоу средњег и високог образовања” и „Постојање критеријума за вредновање истраживачких пројеката у односу на заступљеност родне перспективе и родног баланса истраживачких тимова” на 118. и 119. страни не представљају показатеље за мерење исхода, већ више одговарају показатељима резултата и процесним показатељима. Сугеришемо да се бришу ова три показатеља и да се уместо њих дода нови показатељ: „Индекс родне равноправности у домену знања (образовно достигнуће и учешће; сегрегација)”, јединица мере: вредност индекса, почетна вредност: 57,3 (61,1; 53,7) и да се циљана вредност одреди као процењена вредност индекса до краја 2030. године
- Показатељ резултата „1.3.1: Смањен просечни платни јаз са 8% на максимум 3% након 10 година од усвајања стратегије и смањен родни јаз за свим секторима у односу на почетно стање (базна година подаци доступни у 2021. години у РЗС) ” на 122. страни дефинисан је у форми циља. Размотрите могућност да се показатељ измени, тако да гласи: „Просечан платни јаз између мушкараца и жена по секторима”.
- Показатељ резултата „1.4.1 Повећано учешће жена у предузетништву на мин 40% за десет година” на 124. страни дефинисан је форми циља. Сугеришемо да се измени, тако да гласи: „Учешће жена у предузетништву”.
- Показатељ „Вредност Индекса родне равноправности у домену моћи” на 132. страни изменити тако да гласи: „Индекс родне равноправности у домену моћи“, јединица мере:

вредност индикатора. Потребно је изменити циљану вредност, тако што ће се, уместо „индексна вредност за домен моћи повећана за 34,9%“, дати процену вредности индекса моћи до краја 2030. године.

- За показатељ исхода „Обезбеђена владавина права кроз несметану примену антидискриминаторних закона и политика ради постизања одрживог развоја и приступа правди за све” на 132. страни, потребно је у додатну колону јединица мере унети: делимична примена/потпуна примена, кориговати почетну вредност, тако да гласи: делимична примена и циљану вредност, тако да гласи: потпуна примена.
- Показатељ исхода „Услуге бесплатне правне помоћи доступне и приступачне свим грађанима и грађанкама, посебно жртвама родно заснованог насиља и особама из вишеструко дискриминисаних група” на 132. страни бришати, с обзиром да више одговара показатељу резултата и да је обухваћен у оквиру мере 2.1.
- Показатељ исхода „Развијене делотворне, одговорне и транспарентне институције на свим нивоима за заштиту основних права и слобода” на 132. страни не представља показатељ и није усаглашен са почетним и циљаним вредностима. Сугеришемо да се размотри могућност да се уместо, овог показатеља, дефинишу следећа два показатеља: 1. % грађана и грађанки који су били дискриминисани због неког личног својства, јединица мере: %, почетна вредност 2020: 25%, циљана вредност: потребно је дати процену и 2. % грађана и грађанки који немају поверења у рад независних институција, јединица мере: %, почетна вредност: 34%, циљана вредност: даје се процена, извори верификације: извештаји заштитника грађана.
- Сугеришемо да се показатељ исхода „Процент притужби поднетих независним институцијама за заштиту људских права и заштиту од родно засноване дискриминације по основу неког личног својства” на 133. страни брише, јер је обухваћен предложеним показатељима.
- Показатељ исхода „Унапређена заступљеност жена у МО, Војсци РС, МУП РС” на 133. страни дефинисати у форми показатеља, тако да гласи: „Заступљеност жена у МО и Војсци РС, МУП РС”. Додати јединицу мере: %, а у почетним и циљаним вредностима оставити само % запослених у овим институцијама.
- Показатељ исхода „Смањен број жена и девојчица које су преживеле неки облик насиља у јавној и приватној сфери, укључујући трговину људима, сексуалне и друге облике експлоатације, посебно у време криза и ванредних ситуација” на 133. страни формулисан је у форми циља и није усаглашен са почетним вредностима: број осуђених пунолетних лица за дела против брака, и породице, за дело против полне слободе, дело против насиља у породици, број оштећених лица и циљаним вредностима: унапређена безбедност жена и девојчица у јавној и приватној сфери кроз елиминацију свих облика насиља, укључујући трговину људима, сексуалне и друге облике експлоатације, посебно у време криза и ванредних ситуација. Сугеришемо да се брише овај показатељ, с обзиром да већ постоји дефинисан композитни показатељ Индекс родне равноправности за сателитски домен насиља, који мери распрострањеност различитих форми насиља које су жене доживеле након навршене 15. године и током 12 последњих месеци.
- Показатељ исхода „Вредност Индекса родне равноправности у домену здравља” на 146. страни изменити, тако да гласи: Индекс родне равноправности у домену здравља (здравствени статус; понашање; приступ здравственој заштити), јединица мере: вредност индекса, у колонама почетна и циљана вредност оставити само вредности без текста.
- За показатељ исхода „Удео жена у ризику од сиромаштва и социјалне искључености” потребно је изменити циљану вредност, тако што ће се, уместо смањење за 30%, израчунати процењени удео жена у ризику од сиромаштва.
- Показатељ „Вредност Индекса родне равноправности у домену времена” на 147. страни изменити, тако да гласи: Индекс родне равноправности у домену времена (брига о

- домаћинству; друштвене делатности), јединица мере: вредност индекса, а у колонама почетна и циљана вредност оставити само вредности без текста.
- Сугеришемо да се показатељ „Степен испуњености захтева за формирањем и функционисањем механизма за родну равноправност на свим нивоима власти” на 152. страни измени, тако да гласи: „Успостављени механизми за родну равноправност на свим нивоима власти”, јединица мере: делимично/у потпуности, почетна вредност: 2020: делимично, циљана вредност: у потпуности.
 - Изменити показатељ „Ниво покривености буџетским издвајањима за адекватно функционисање механизма за родну равноправност (одговарајућа материјални људски ресурси постављени) на свим нивоима власти” на 153. страни тако да гласи: „Удео механизма за родну равноправност за чије функционисање су обезбеђена средства из буџета на свим нивоима власти”, јединица мере: %, почетна вредност: 2020: непознати подаци, циљана вредност: потребно је дати процену механизма за која су обезбеђена средства из буџета на свим нивоима власти, изражену у %.
 - Брисати показатељ „Степен остварености захтева за уредњавањем јавних политика и родно осетљивим начинима праћења остваривања јавних политика на свим нивоима” на 153. страни, јер су почетна и циљана вредност обухваћене показатељом испод.
 - Показатељ „Степен институционализације и стабилизације процеса родно одговорног буџетирања, кроз координацију са буџетским процесом, координацију са родним политикама и контролу ефеката“, изменити, тако да гласи: „Институционализација родно одговорног буџетирања на свим нивоима власти, јединица мере: делимично/потпуно, почетна вредност: делимично, циљана вредност: потпуно.

Као институција надлежна за спровођење мере 4.4. Унапређени капацитети за креирање родно одговорних ресорних јавних политика, анализу и праћење ефеката јавних политика на остваривање родне равноправности, одређена је Влада Републике Србије. Указујемо да Влада није институција и сугеришемо да се као носилац ове мере одреди Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог, као институција која обавља послове државне управе који се односе на равноправност полова и питања у вези са родном равноправношћу, с циљем унапређења родне равноправности у Републици Србији. Сугеришемо да се преиспитају показатељи резултата 4.4 и да се појасни начин прикупљања података за наведене показатеље, као и одговорности институција у том процесу. С тим у вези, напомињемо да РСЈП нема механизам прикупљања података за креирање наведених показатеља.

У прилогу достављамо попуњени ПФЕ образац за меру 4.4. у којој је РСЈП означен као институција учесник у спровођењу мере.

На основу наведеног, а у складу са члановима 47, 48. и 49. Уредбе о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и садржају појединачних докумената јавних политика („Службени гласник РС“, бр. 8/2019), РСЈП је мишљења да Предлог стратегије садржи делимичну анализу ефеката.

С поштовањем,

Директор
Бојана Тошић